

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20. BOTIGA
TELÉFONO A 4115.—BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

En plena lluita

—Aquí no hi ha més *Bonnet Rouge* que aquest, senyor Casc

S'ha acabat el cotó

Les coses i cosetes de la política interior han distret una mica a la gent d'Espanya de les qüestions relacionades amb el problema internacional. I heu's-aquí que la realitat, implacable, ve a fer-nos present que no podem oblidar aqueix problema. Els qui han volgut amagar el cap sota l'ala de la neutralitat passiva, es troben ara amb que els ve al damunt un gravíssim conflicte immediat.

No hi ha cotó, i les fàbriques hauran de parar. Milers i milers de treballadors dels dos sexes quedaran sense feina. I és a Catalunya on el conflicte adquirirà una importància màxima.

S'ha acabat el cotó. I aquesta és, per a Catalunya, una frase terrible. I perquè s'ha acabat? La culpa, la principal culpa, la té l'Alemanya. Són els seus submarins els qui, fent una guerra de destrucció contrària a les lleis internacionals, impideixen que Espanya sigui proveïda de cotó en la quantitat necessària.

Els fabricants gestionen, prop del Govern de Madrid, una fórmula que deturi la crisi obrera imminent. En tot cas, això serà un paliatiu. El mal il·legítim que Alemanya ens causa no podrà ésser del tot contrarrestat.

I mentre la classe obrera catalana, per la culpa dels submarins alemanys, està menaçada per la fam, l'Estat espanyol s'encarrega de pagar la manutenció dels milers de súbdits alemanys que aquí reben hospitalitat.

Nosaltres els atipem, i ells s'esforcen a fer-nos morir de gana... Tal és la bella sintesi de les relacions hispano-alemanyes de l'hora actual.

INTERVENCIONISME

o es tracta ja d'una incautació de la marina mercant, sinó d'una intervenció de l'Estat més intensa i més extensa que la que fins ara exercia amb la riquesa limitada. Concretament. Les

grans cases navieres es subordinaran parcialment a les necessitats nacionals, però si se hagués arribat a l'incautació la seva resistència hauria estat tan formidable que l'Estat hauria hagut d'improvisar tripulacions, administració, dipòsits, etc. La vaga de vaixells amarrats i de tripulacions en terra, s'hauria produït per primera vegada.

Quan les multituds proletàries es neguen a la resignació davant de la penúria, els dotats de seny i d'abundàncies, els hi oposen la fatalitat de l'encariment i de l'escassetat. Patiu—els hi diuen—pensant que arreu del món les angúnies són superiors a les vostres i que aquestes privacions són col·lectives. Les multituds es resignen, però quan s'inverteix l'apel·lació, demanant als que de la penúria general han extret riqueses màximes, pateixin, subordinant-se a l'acció de l'Estat que no desitja més que la millora pública, aleshores, aquests es revoltent. Per al poble volen la fam serril; per a ells, la llibertat del guany.

Arreu de la terra en guerra, l'Estat s'ha incautat des de l'automòbil de plaer a les grans fàbriques. França i altres pobles s'han incautat de les flotes particulars. Tot, béns i vides, ha estat ofert al bé col·lectiu, a la llegendaria i revolucionària salut pública. El que no ha sofert la confiscació, ha estat subjecte a tributació extraordinària. Més a Espanya, no. Els beneficis extraordinaris foren declarats inviolables, i quan s'intenta nacionalitzar els transports marítims per a aminorar els mals de la guerra fisiològica, els naviers es revoltent i el Govern transigeix.

Si es decretés la mobilització civil i els obrers resistissin, si algú, intel·lectual o missioner social, parlés de revolta contra l'incautació militar de la personalitat; si imposada la prestació personal o bé el servei nacional en feines públiques com la de ferrocarrils i correus, s'anés a una vaga passiva, negant solidaritat a l'Estat i a la nació, com els periòdics conservadors rodolarien contra els desertors del patriotisme, i com la llei cauria rabiosa damunt dels protestants! Però l'Alba intenta l'intervenció de l'Estat en els beneficis extraordinaris proporcionats per la guerra i l'Alba cau, vençut. Ara els senyors Cambó i Ventosa, anaven a nacionalitzar les flotes i han de transgir.

Nosaltres volem ara recordar a La Veu de Catalunya, les seves recriminacions, quan defensavem, no al senyor Alba, sinó el seu projecte contra la política regionalista pro-

curadora de les altes avarícies. En 1918, l'Alba, porta un altre nom. Es diu don Joan Ventosa, o don Francesc Cambó, com es vulgui. El ministre de Foment ara, com aleshores el ministre d'Hisenda, representa l'intervenció equitativa de l'Estat davant dels profits insòlits que concedeix a uns quants el tràgic trasbalsament del món. Nosaltres persistim en la nostra línia recta i és La Veu de Catalunya la que es bifurca.

Avui ascendeix en valor econòmic i patriòtic la decisió dels ministres regionalistes. Amb el projecte de l'Alba s'aconsegueix per a l'Estat un profit. Era un tribut, una nova alcabala, i res més. Ara és el pa popular el que es vol aconseguir, més també evitar el falliment de Catalunya. I si oferirem al projecte de l'Alba la devoció de la nostra ploma, per a desviar de Catalunya la fam i el dolor, es redreçaria tot el que hi ha en la nostra vida d'agresiu. I així al cap d'un any ve la resposta a unes imaginàries bifurcacions que La Veu de Catalunya veia en mi, amb una obtusa malícia.

PARADOX

Els del sabre

La Guardiola dels Fumaires, és el títol de una societat de socors que han fundat els del ram de fumar vidres per a mirar eclipses. Tenen un modest local al carrer del Mico i àdhuc hi ha una sala-escola on cada vespre hi van dos o tres alumnes a dormir mitja horeta i un mestre que els desperta a l'hora de plegar.

Els associats són pocs i els que paguen la quota mensual són molts menys. La Guardiola és buida, però el president és home de molts recursos... d'imaginació, i ha trobat la manera de saldar anyalment el déficit.

En arribant al bon temps organitza una funció a benefici de La Guardiola dels Fumaires, en algun teatre d'escassa importància que li deixen de franc un dia escadusser.

El programa és bonic i barat. El mateix president fa un monòleg. El mestre Olaguer és molt indicat per a aquests cassos i En Guimerà no cobra els drets. Una estrella retirada canta quatre couplets. Un soci ex-barber dona un recital de guitarra. El noi del president llegeix poesies. Amb aquests i altres números semblants s'omplen les dues parts de l'espectacle.

El dia de la funció no acudeixen al teatre més que la família del president, el senyor que va retirar del «Royal» a l'estrella i quatre amics de l'ex-barber.

L'escassa concurrència no amoïna a l'expert president que recita el monòleg més alegre que unes castanyoles i amb la mateixa entonació amb què recitaria el Sermó furiós. Ell ja sap que el resultat econòmic ha sigut excel·lent i el demés el té sens compte.

El miracle de què amb el teatre buid se-

hagi fet un ple de taquilla l'havien fet uns B. L. M. dirigits en temps oportú a una llista que ja tenen totes les societats d'esgrima. «La Canadiense», «La Energía Eléctrica», «El Siglo» i una vintena més de títols, a llotja per entitat. Fulano, Sutano, el senyor Pere, don Pau, el senyor Berenguera i un centenar més de personatges fàcils a quatre llotgetes per barba. Tots han enviat el seu òbolo i no han molestat amb la seva presència.

I així salda els déficits La Guardiola dels Fumaires, associació benèfica, creada pels obrers del ram del vidre pels eclipses.

JEPH DE JESPU

Vots i bales

A majoria de la Cambra de diputats de Prússia acaba de declarar-se contrària a la introducció del sufragi universal al realme. Ara regeix allí un sistema que dona la preponderància als rics i sobre tot als propietaris de terres. La classe mitjana i sobre tot la classe obrera, no pesen quasi res dins la política del realme prussià. La desigualtat de classes impera allí planament.

De res no ha servit l'haver-se fet avinent als diputats prussians l'injustícia immensa que representa el fet d'exigir per un igual, davant la guerra, la sang de totes les classes i negar alhora a algunes d'elles la igualtat dels drets polítics. Intransigents, odiosos, els diputats dretistes s'han negat a admetre el principi del sufragi universal.

Això és ja Prússia. Així obra la seva classe dominant. Per a anar al front de combat, els prussians de totes les classes i categories són igualment bons, sense distinció. Per a exercir el dret de sufragi, la cosa ja és diferent. Els pobres són arreconats, despreciats, considerats com a gent inferior. A Prússia diuen: un home, un soldat. Però allò altre de: un home, un vot, no ho volen acceptar de cap de les maneres.

Eren els socialistes els qui més interès tenien en aconseguir a Prússia el sufragi universal. Eren ells els qui venien demanant-lo ja des d'abans de la guerra. I quan es creien haver fet ja prou mèrits perquè els senyors feudals de la Prússia concedissin a la classe obrera el dret del vot igual, reben un sorrut «Deu vos ampari!»

Els treballadors, a Prússia, tenen el dret igual a les bales. El dret igual al vot no. Per a morir, són iguals que els altres prussians. Per a votar són inferiors.

Tal és la paga que dona el diable prussià als socialistes que l'han servit durant la present guerra.

FULMEN

Jenofobia

A habrán ustedes leído lo que ocurrió el otro día en Zaragoza. Una cuadrilla de salvajetes y negrillones y gentezuela sin civilizar embistió en la calle a una artista extranjera, la encorrió, la ultrajó canalllescamente e intentó desnudarla y arrancarle a viva fuerza los vestidos, sólo porque aquellos jebuseos la vieron fumar y creyeron que era de distinto sexo del que aparentaba.

Un periódico de la localidad, abochornado por el incivil y depresivo espectáculo, pone el debido correctivo al desmandamiento de aquella soez y temeraria canalla. Esto nos releva a nosotros, aragoneses celosos del honor de Aragón, nos releva de la obligación de protestar de la salvajada, y de escribir y dedicarle un artículo de desagravio a la atropellada artista extranjera, desagravio que le es debido por extranjera, por artista y por mujer. Pero, si nos creemos descargados de esa obligación, no nos lo creemos del deber de aderezar y exornar con un ligero comentario ese singular suceso.

Singular decimos, y no porque sea único. El periódico a que hemos aludido hace precisamente constar en su protesta que su in-

dignación es mayor porque llueve ya sobre mojado y son dos los hechos o fechos o fechorias de esa naturaleza ocurridos en pocos días.

La falta de respeto al extranjero y a la mujer no es exclusiva de Zaragoza; es común a toda España. Las guerras contra los árabes y contra los franceses, más que como actos de patriotismo, hay que considerarlas como actos de rifeñismo. En ambas guerras la barbarie hispánica se revolvió y reaccionaba contra la civilización que nos traía el invasor. Y el rifeñismo de hoy no es menos puntilloso, no es menos rijo y riguroso que el de ayer.

El odio al extranjero y al forastero se perpetúa en nuestra inefable Península. Se abrecrece aún en nuestros días al gabacho, al franchute. A los perros se les llama Moro o Turco o Sultán. Nos reímos y nos burlamos del inglés o del alemán que no pronuncia bien nuestra lengua, cuando nosotros no sabemos ni una palabra de la suya, no sabríamos fuera de nuestro país ni pedir pan. A nuestras cursis mujeres, todas las extranjeras les parecen prostitutas. Porque no las entienden, porque no van a misa, porque se bañan, porque tienen buen gusto para vestir.

Aquí ya el odio al extranjero se confunde con el odio a la cultura y la civilización. Manifestaciones de ese odio son las pedradas con que en algunos pueblos se recibe a los automóviles, y que se disparan contra el tren que pasa, y los insultos que llueven sobre la señora con sombrero que se aventura a pasear por nuestros barrios bajos.

El exclusivismo de tribu llega en algunas comarcas y lugares del interior de España a extremos inverosímiles. Los odios de pueblo a pueblo, de barrio a barrio y hasta de calle a calle son mortales, como entre las cábilas. La Virgen de un lugar es enemiga del Cristo del otro. Los mozos de una aldea no pueden ver ni pintados a los de la otra. De una a otra orilla de un mismo río, de un lado a otro del valle se desafían y se enseñan amenazadoramente los puños los respectivos bandos. Y con cualquier pretexto estallan las rivalidades en sangrientas riñas.

Bien distinta de la que les hacemos nosotros es la acogida que en todo el mundo se hace al extranjero y al forastero. No hablemos de las grandes capitales, de las metrópolis, en donde todo sonríe y le hace griños y halagos al visitante. No hablemos de los pueblos de Oriente, en donde la hospitalidad es un culto y una religión que obliga a cederle al huésped la propia mujer. No exigimos tanto. En un pueblecito del Pirineo francés, a donde llegamos con un amigo, cierto verano, en automóvil, los niños que encontrábamos al paso nos ofrecían flores. Lo mismo que aquí. En cuanto entráis en un villarejo o aldeorrio, salen a ladraros todos los perros del pueblo, los vagos se rien de vosotros en los portales, y una moza os tira a la cabeza, si os descuidáis, un barreño de agua. Y no se trata más finamente al forastero o extranjero en las capitales, que en los villorrios. Calentito está lo de Zaragoza. En la memoria de todos está igualmente el caso de aquella artista de ópera que fué desnudada en Madrid, en plena calle, por una cuadrilla de chivos y de egípanes o ganapanes disfrazados de señoritos.

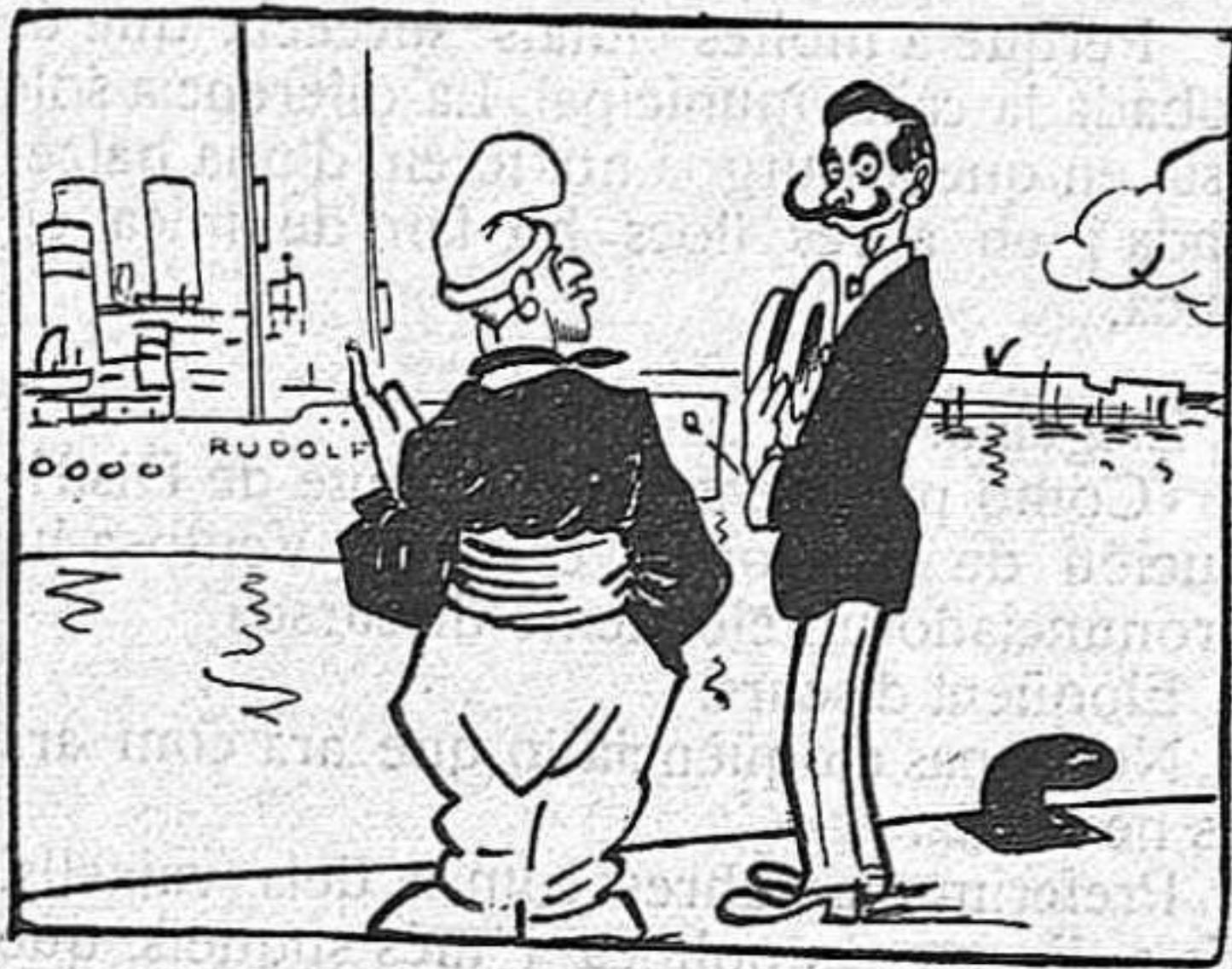
Y luego nos hacemos cruces de que subsista nuestra leyenda negra, de que los extranjeros vengan a España armados, como si fueran a la caza del tigre. Si en la ciudad se les desnuda y en el campo se les apedrea y se les atraca, si en todas partes los explotamos, nos mofamos de ellos y los sitian turbas de mendigos ¿qué remedio? Una pieza de artillería, una ametralladora habrán de traer muy pronto para defenderse, para contener a la beduinada y hacer frente a esas explosiones de salvajismo.

Los aragoneses descastados, sin vergüenza y sin hidalguía, que el otro día deshonraron a Zaragoza, no son de nuestra sangre, no son nada nuestro. En aquellos salvajotes el tocado de plumas está bien representado por el pañuelo a la cabeza, y el taparrabos por la faja de ocho vueltas y el calzón pedrero.

ANGEL SAMBLANCAT

Treballant l'incautació

—Necessitem molts barcos.
—Això rai, home!... Aquí n'hi han una colla d'alemanys.

No guanyaran!

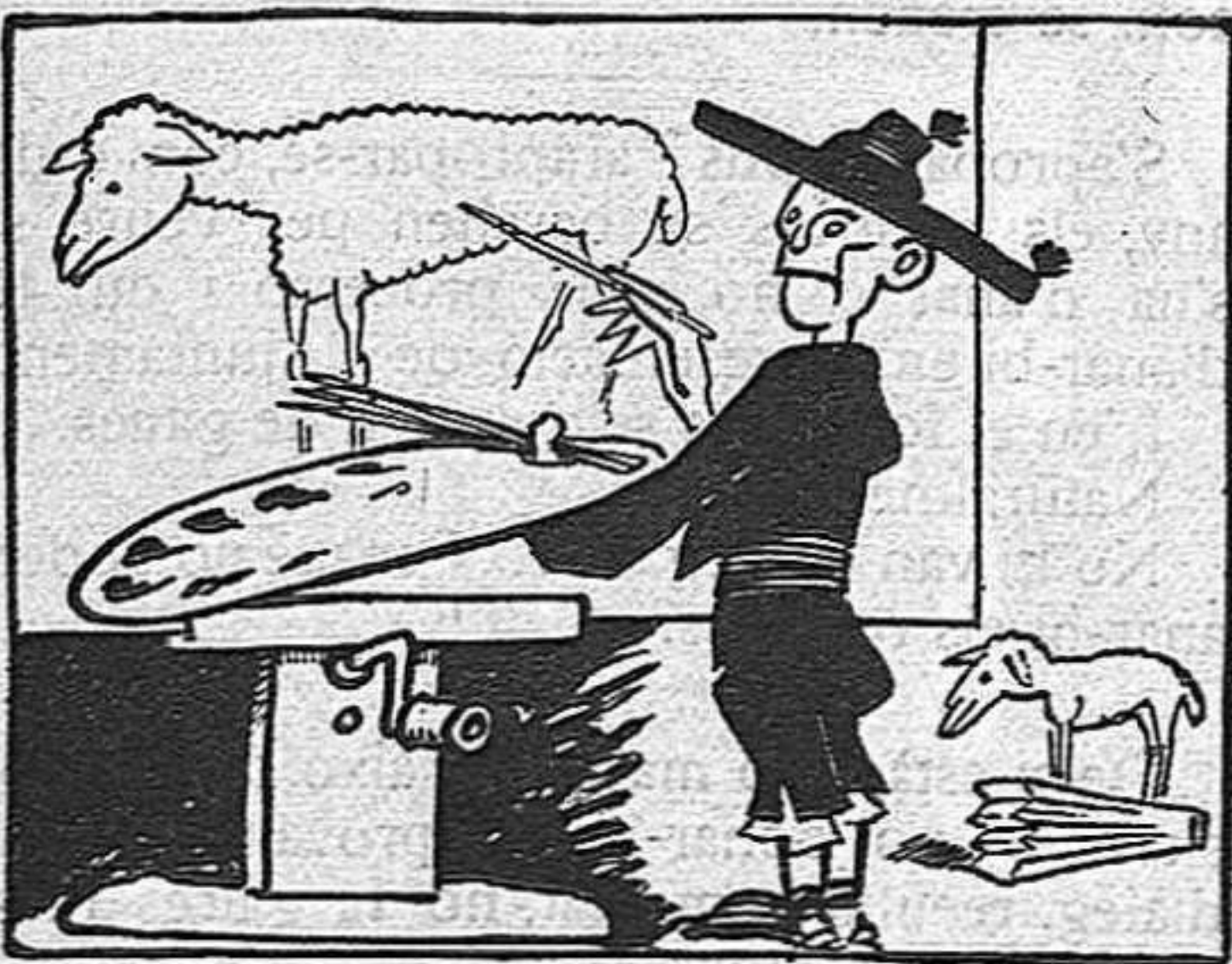
o guanyaran! I no guanyaran per varis motius; primer, perquè la guerra, des de la gloriosa batalla del Marne, ja està guanyada pel general Joffre, sinó material, moralment. Allí varen estrellar-se els grans exèrcits dels emperadors. Sucumbint els principals projectes, els primers, els de la força, sucumbeix tard o d'hora. El fracàs va ésser vergonyós per a ells i perduda la força moral és fàcil perdre-ho tot. Després s'estrellen de nou davant el perdurable i gloriós Verdun. El món admira l'abnegació i l'incomensurable valentia d'uns homes fets soldats per a la defensa pròpia, mentre l'esperit guerrer, els déus de les armes, han de desistir de l'empeny per a ells altament honorats, devenint-los-hi baixament deshonrats.

Mes tard, els mateixos imperis, vegent que, malgrat dels seus esforços titànics, no poden lograr, per impotència, el que l'egoisme els dicta, amb una sèrie de traquimanyes logren que una de les nacions aliades trenqui la paraula. Es la feble Rússia que deixa els seus compromisos per a ampar-se a sí mateixa. Diu que prou feina té a dins de sa casa. Els aliats han vist el joc, però no se arredren. Que vingui—han dit—nosaltres som els mateixos.

Els exèrcits indomables o invencibles, com ells es creuen, s'han reunit, s'han preparat, i en massa formidable han emprés l'ofensiva decisiva, la triomfadora. Aquesta vegada—han pensat—davant la poderosa força no hi haurà resistència, trencarem el front i arribarem on no poguérem arribar altres vegades.

I emprengueren l'ofensiva i guanyaren terreny, sens dubte, però tal volta per estratègia dels altres amb el fi d'enderrocar gent i més gent. L'evidència del que dic és que quan s'acostaren a Amiens, punt importantíssim, que prenguent-lo, els exèrcits aliats podien ésser dividits, el general Foch va dir: no passaran, i no han passat, malgrat de no desitjar altra cosa. Diuen: però han prés poblacions, encara que petites; sí, en efecte, però no té res d'estrany, l'explicació és fàcil: el que defensa, com que sap per on l'atacaran, posa, per exemple, distribuïts, un home en cada metre de terra, guardant, com es comprén, el punt fort. El que ataca no ha de distribuir res, i en massa compacta i reser-

L'artista sincer

—Vaig a enviar el meu auto-retrat a l'Exposició, a veure si me'l premien.

vada llença contra una possessió, deduïnt, que per cada home d'aquells que defensa un metre de terra el contrari n'hi posa deu. Es fàcil, per lo tant, que guanyi aquell metre de terra, però també és evident que a còpia de metres la derrota és imminent per la gran pèrdua de forces. I això de guanyar terreny, en punts flacs, que en punts importants ni un pam.

Per altra part, els dos imperis sembla que no són tan amics com abans, després del assumpte de l'Alsàcia-Lorena, on En Clemenceau ha quedat com tot un home i com tot un cavaller.

I com que ademés, aquell esperit bèl·lic del cor d'Alemanya s'ha apagat, els ànims esdevenen indignats al veure l'Alemanya en pes convertida en un hospital de sang, puix l'egoisme salvatge fa servir als seus tan sols de carn de canó, tretes totes aquestes conseqüències, en dedueixo, senyors, que els Imperis centrals no guanyaran.

I no deuen guanyar, perquè l'humanitat sensata, ansiosa de llibertat, no vol més armes.

M. MORENO OLIVAN

Un sonet que mereixeria la flor natural en qualsevol certàmen humorístic.

¡MAURA SÍ!

De rostro varonil e inteligente con dignidad erguida la cabeza, cual si un rango abolengo de nobleza campase en un blasón sobre su frente. Amante del deber, siempre valiente combatió sin cesar toda vileza, y porque más brillase su pureza se apartó de la «charca pestilente». Los que ansiamos de España el esplendor, anhelamos que Maura sea poder: ¡españoles! aunemos el valor que si la madre España va a perder la vida, aún le resta un salvador que es D. Antonio Maura y Montaner.

UN JOVEN MAURISTA

Publicat en *El Pueblo*, de Bayona.

SONATA IC

o sé quin devia ésser dels regidors lerrouxistes l'autor de la brometa que feren l'altre dia als regionalistes votant com un sol home la proposició d'assistir a la processó del Corpus. S'ha de anar a la processó, eh? Doncs que hi vagin aquests senyors i d'entre els de la Lliga a cinc o sis fulanos amb menys creències que En Vinaixa; aquest encara creu en la masoneria, en el perill clerical i en l'adveniment possible de la república, els altres no creuen en res. Es per això que trobo que no estiguessen bé, el senyor d'Olwer tenia d'aixecar-se i dir:

—Esta clar que hi anirem, perquè no? Tenim frac, tenim banda, no és que ens agradi massa que ens omplin de paperets, que no tothom és marquès d'Olerdola, però en fi un dia és un dia. Senyor Mir i Miró tingui present que vostè assisteix a les *meriendas* i li fa tan poca gràcia com me'n faria a mi el passejar-me detras del senyor bisbe i davant d'aquell piquet que camina al compas d'aquella musiqueta: ram! pam! ram! Sembla que et portin a matar, de tan solemne. Els de la Lliga no sapigueren fer que la broma fes com la processó i tornés on ha sortit i els altres se'ls en rigueren al nas.

I ja hem celebrat Sant Isidre festa del pobre pagès; lo que hi ha és que qui la celebra és el pagès ric, i lo que hi ha realment és que els bons imitadors de les virtuts del sant madrileny no són pas els jornalers, ni els comparets, sinó els senyors de l'Institut, Aquests, com el seu patró, jeuen i els angelets, diemne angelets dels moços, llauen. Quan estan cançats de jeure se'n van a fer la fabada i a l'acabar En Pere Grau o En Nonell o el Vallés fan un discurs lloant el treball. S'ha de confessar que si el fa En Pere Grau queda més bé.

En Cambó també aprofità la festa per a brollar el seu de discurs. Conten els telegrams que els que tingueren l'honor de sen-

tir-lo en quedaren encantats. Diu que deien: —*Sabe más Agricultura que nosotros.*

I un català respongué:

—*Es que nació en payés.*

La brometa d'En Ventosa d'incantar-se dels vaixells es veu que ha fet molt poca gràcia als naviers i raó que tenen després de tant sacrificar-se, després que els submarins alemanys els han arruïnats a tots, ara volen pendre'ls els barcos, diem pendre i no és això, llogar els barcos a un preu raonable. Barrut Govern, barrut senyor Comissari i ara? Désseguida han corregut cap a Madrid d'arreu d'Espanya a demanar que de totes maneres els permetin seguir sacrificant-se. I sabeu què vos dic? que em jugo un peix a què si no ho guanyen tot ne guanyaran un bon tros.

Això de la guerra està parat, molt fort devia ésser el cop que reberen els alemanys quan han de jeure tant de temps, de totes maneres hom no se'n fia i sempre espera que d'un moment a l'altre tornaran a tirar esgarrapada. Els anglesos en canvi són admirables, es proposaren tapar els ports belgues, nius avui de submarins i ja han sortit amb la seva.

Ja veurem què passarà la setmana vinenta, però mentrestant bevem-hi

MORITZ XXI

Notes de fòra

Molins de Rei.—Tenim aquí un metge anomenat Simón, clerical fins al moll de l'ós i per lo tant poc amic de cumplir amb les obres de misericòrdia.

Visità algunes vegades a un jove malalt i pobre, abandonant-lo sense avisar quan més calien els seus serveis a la casa de referència.

Quan la Federació Obrera envia a la casa al Doctor Mestre a practicar un regoneixement, al cap de dos mesos, es trobà amb què el malalt tenia l'espina dorsal adormida i que havia adquirida una tisis fulminant que l'ha portat al sepulcre.

Entre els auxilis practicats a favor del desventurat Castellano per la Federació Obrera, les esmirriades caritats de les paüles i el mal procedir d'un metge de la crosta d'abaix, s'ha pogut veure la diferència. El companyerisme laic, com sempre, ha sigut aquesta vegada més humà i més fecund.

CARTA

D'UN MINYO DE BÉ A LA SEVA XICOTA

Estimada Serafina: Sempre esclau de la raó, fa dies que desitjava tení amb tu una explicació, però com que, «mano a mano», pot-sé em faltaria pit, en compte de vení a veure't, vaig a dir-t'ho per escrit.

Serafina incomparable, perdona els meus mots aixuts; soc llauer, com a tu et consta, però avui no vull fè embuts. Aixís doncs, per més que't pesi i el teu cor en resti ofès, et dic que'l nostre casori per ara queda sospès.

Es inútil que protestis; he prés la resolució, i jo tan formal m'aguanto quan dic sí com quan dic no. Nous amors?... Fredors?... Escuses?... No, àngel meu idolatrat; és que... el casar-me em fa *frente*; ve't-ho-aquí nèt i pelat. —Però, per què?—em dius, plorosa. Per què trepitges així el jurament que vas fer-me?— Això és lo que't vaig a di.

Pel temps en que't vaig conèixe, ¿com estava el bacallà? A trenta o quaranta cèntims; i avui ¿no has vist a quant va? Els prés del pa, de les vetes, del tocino, dels cigrons ¿sabs quin salt han fet, a espatlles de les nostres relacions? Quan jo't vaig començà a empendre, per quatre duros al mes llogaves un pis magnífic al carrer de Picalqués. Avui, ja ho saps, vida meva, ni buscant-lo amb un fanal, trobes un niu de formigues que no't costi un dineral.

El senyor Esteve, mestre de definicions

—Quatre diputats socialistes?... Quatre escapats de presiri, diria jo.

Ara bé; ¿vols que jo, un pobre, un modest treballadò, vagi a pensà en parar casa, dada l'actual situació? ¿Puc llençar-me a l'aventura, sabent, com sé, que si ho fes fóra lo mateix que dur-te a l'Hospici en tren exprés? He rumiat molt la cosa i la sana raó em diu que, per més que'ns estimessim, d'estimar sols no se'n viu. Casats, seriem ditxosos quinze dies, vint, un mes; l'amor ens donaria ales per volar, però... ¿i després? ¿Com ens ho manegariem quan un mati, al despertà, sentíssim una veu fonda que'ns diu: Minyons, no hi ha pa?

Serafina idolatrada, fem al bon sentit honor i reconeixem que l'època no es gens propícia a l'amor. Trenquem, doncs, el nostre idil·li i deixem, serens i purs, que'l plet de les subsistències vagi seguint el seu curs. Aixís, per lo que li toca, tranquil·lament ho farà el teu fidel

PAU SARRONSA

Per la còpia

C. GUMA

El símbol

El canó monstre, admiració dels nostres germanòfils i fins de les nostres germanòfiles, ha callat. Ja no tira, ja no mata, ja no llença els seus projectils damunt les esglésies on els fidels resen, ni damunt les Cases de Maternitat, on les vides noves floreixen.

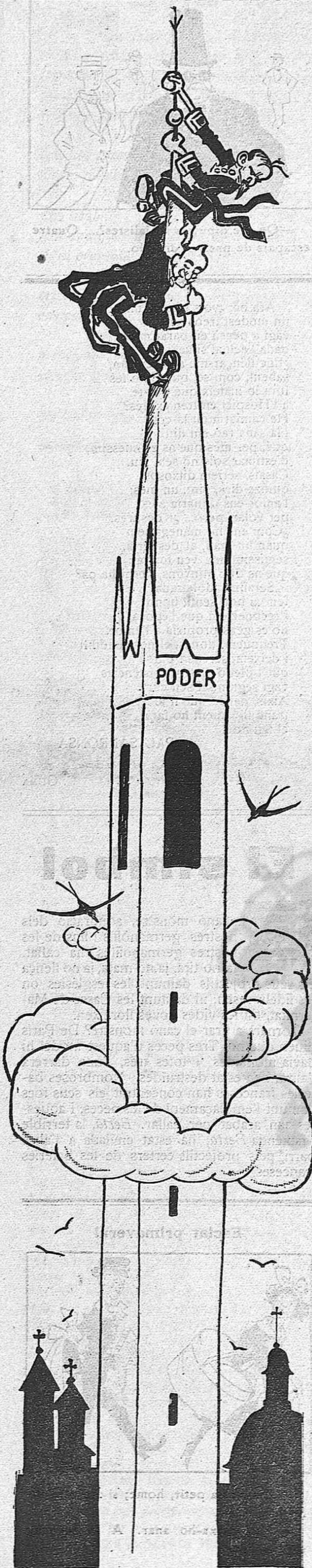
Tornarà a tirar el canó monstre? De París diuen que no. Tres peces d'aquest model hi havia montades, i totes tres, l'una darrera l'altra, han estat destruïdes. Nombroses bateries franceses han concentrat els seus focs damunt l'emplaçament de les peces, i aquestes han acabat per callar. *Berta*, la terrible i fatxada *Berta*, ha estat enviada a l'altre barri pels projectils certers de les bateries franceses.

Esclat primaveral

—Ets massa petit, home; si ara vens de fer la primera.
—Bé, deixa-ho anar. A la segona, catxa-mora.

DESVENTATGES DE L'ALTURA

—Veus?... Encara no bufa un xic de tramontana, ja'ns roda el cap i no podem fer res.

El duel entre la *Berta* monstruosa i els artillers francesos, ha acabat amb el triomf d'aquests. El *colossalisme* tudesc ha estat vençut per l'heroisme llatí. Els alemanys es creien que amb el seu canó de 120 quilòmetres aterroritzarien París i la França. Ni la gran ciutat ni la gran nació s'han deixat esporuguir. I al cap d'un mes de fer malvestats, la *Berta* és morta...

Vetaci un bell símbol de la guerra. Tot l'esperit terrorista i *colossalista* dels alemanys pot ésser sintetitzat en aqueix canó monstre, gloriós producte de la casa Krupp. Davant el serà heroisme dels parisencs, davant l'heroisme actiu dels artillers francesos, l'invent terrorista ha fracassat.

El cas de la *Berta* és el símbol de la guerra actual. I el desenllaç del duel que acabem de veure, és un bell pressagi per al desenllaç de la gran lluita, en la qual està decidint-se l'esdevenidor del món.

F.

La farsa d'En Cambó

No ens satisfan els arguments del senyor Cambó. Tot el que és d'elogi en quant a la seva actuació per part dels madrilenys és per a nosaltres de protesta. I això és natural. Els seus punts de vista en quant a la política de casa nostra són de tal naturalesa que el que ells accepten nosaltres rebutgem.

Amb mostres de suficient autoritat parlamentària (ho donàvem abans per descomptat) han fet son debut en el Parlament d'Espanya En Pi i Suñer, el savi catedràtic diputat electe per Figueres, i En Prieto. Aquest darrer fonamenta els seus atacs des d'uns punts de vista ben definits. Fixa el seu criteri amb veritable acert, portant en sí el convenciment arrelat de les idees que sostenta. Ja vàrem llegir al setmanari republicà *Espanya*, de Madrid, un article en el que exposava una mena de programa d'actuació parlamentària, abans d'obrir-se les Corts. Els fets corresponen a les seves paraules. Aquests són els veritables homes.

Però tornem an En Cambó dels nostres pecats i no fugim del tema. Sembla mentida que En Francisquet sigui deixeble del gran Prat de la Riba. Que prompte ha oblidat les seves ensenyances! Que prompte ha desfullat els anhels fervents i els propòsits sincers d'aquell gran patrici! No vull actuar de profeta, però al morir l'il·lustre fill de Castellersol vaig dir que a la «Lliga» no hi quedava cap seny director capaç de portar les coses per bon camí. En la persona d'En Prat de la Riba hi concorria la circumstància de ésser-ne ell el criador d'aquesta obra catalana i se l'estimava amb tot l'ardor de la seva ànima i la veia nàixer a la seva imatge amb el carinyo i la satisfacció que veu creixer, un bon pare, als seus fills estimats. L'actuació futura del partit la veia, En Prat de la Riba, amb tota claretat. No eren pas els propòsits d'ell el col·laborar a la primera ocasió en una monarquia composta d'homes vells i desacreditats, enemics de quasi totes les aspiracions nostres!

En Cambó s'aprofita d'aquesta feina feta i, pujant dalt de l'escambell que li ha preparat nostre poble, guaita cap allà a Madrid i s'enlluerna al veure el sol de la monarquia com l'escalfa de ple. I aleshores crec que no es recorda de la Catalunya que l'ha fet home, de la Catalunya que li ha criat un nom i una posició... econòmica. D'aquest mal en pateixen alguns catalans que van a Madrid.

Recordem el debat de la passada setmana referent a la qüestió nacionalista, referent a l'autonomia en la discussió del Missatge de la corona. Deia En Pi i Suñer: «Catalunya té unes característiques, una història, un idioma, que la defineixen clarament.» «El senyor Cambó té la responsabilitat de no haver inclòs en el Missatge de la corona la autonomia.»

Aquestes paraules, clares i netes, despulades de tot eufemisme, dites amb la manera que deuen dir-les els homes, haurien d'ésser un cas de consciència per al senyor Cambó. Això que demana En Pi i Suñer ho pregona En Cambó a l'anar a captar actes pels districtes de Catalunya i, si no pot lograr-ho, no deu formar part de l'actual govern. Amb quina autoritat pot presentar-se després davant del poble, davant d'aquest poble a qui ha parlat una i mil voltes en el sentit més

desfavorable dels homes que avui li serveixen de companys de ministeri? Es que aquests homes s'han esmenat en quatre dies? Si segueix fent-se coparticip dels errors del Govern, creurem, senzillament, que ell no cerca altra finalitat que la d'una cartera i aleshores direm al senyor Cambó que ell no és digne de què se'l reconegui com a defensor de les aspiracions catalanes; li direm que anar a Madrid a parlar de Catalunya d'aquesta manera significa una ignomínia i una vergonya de les més grans. Els fets demostren que aquest darrer és l'objectiu del «Mefistófeles de algodón», com va anomenar-lo l'Unamuno.

No hi creiem nosaltres amb En Cambó. Millor dit, no hi hem cregut des de que va fracccionar la gloriosa Solidaritat Catalana, donant lloc a la formació de dretes i esquerres. La seva vida política ha sigut de maniobres i habilitats que ha portat a cap captant-se les simpaties dels que tenen diners, comerciant amb les actes a la descarada. Pobre de la sinceritat electoral a les seves mans!

Nosaltres confiem en l'actuació de la minoria socialista, composta d'homes sencers i conseqüents, entre els que compten els quatre martres del Comitè de vaga. Són pocs avui en nombre, però són la millor autoritat al Parlament d'Espanya.

No perdem les esperances en el demà i, entre tant, treballem des del nostre camp amb tot l'ardor de la nostra joventut. Pensem, ademés, que a les trinxeres s'hi està forjant una nova pàtria i que l'hora de les grans transformacions serà arribada.

En quant a Catalunya, pot-ser aviat correrà de boca en boca aquest crit: «Cambó, no». Aquest serà l'únic legat que el *leader* regionalista rebrà de mans del mallorquí de la Reial Acadèmia. Aquest i les set mil cinc-centes pessetes de *retiro*.

FERMI PALAU CASELLAS

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 9 AL 16 DE MAIG DE 1918

Per terra

Al front occidental, ha continuat la calma relativa, en espera del nou cop de l'ofensiva alemanya. Algunes operacions locals han permès als aliats millorar les seves posicions en diversos punts.

Al front italià, hi ha hagut lluita bastant considerable d'artilleria i de patrulles. Un atac italià ha pres als austríacs el mont Corno, posició de gran importància com a observatori militar.

Al front de Macedònia, combats locals que no han canviat la situació.

Al front de Mesopotàmia, els anglo-indis han realitzat nous avenços, apoderant-se d'algunes poblacions.

Han anat a fons dos dragamines anglesos; un per haver topat amb una mina i un altre torpedejat per un submarí alemany. Part de les tripulacions s'han salvat.

La marina britànica ha completat la seva brillant operació contra els ports de Zeebrugge i Ostende, enfonsant davant de l'entrada d'aquest últim el vell creuer *Vindictive*, amb la qual cosa, si bé no s'ha impedit per complet el pas dels submarins, s'ha dificultat molt les seves operacions i s'ha aconseguit que no puguin passar els navilis d'algun calat.

Per l'aire

L'as francès tinent Fonck, ha realitzat la heroica proesa d'abatre en un sol dia 6 avions enemics. Li ha estat concedida la creu de la Legió d'honor.

Hidro-avions anglesos han bombardejat el port austriac de Càttaro. Un dels aparells va haver d'aterrissar.

S'ha confirmat la destrucció dels canons monstres alemanys que bombardejaven París.

DUIEN de Burgos que en un poble de aquella província ha sigut robada la caixa del Ajuntament.

Que prenguin paciència. Poden consolar-se pensant allò de que en totes bandes s'hi couen faves.

Perquè a moltes ciutats succeeix que és robada la caixa municipal. La diferència sols està en que a Burgos ho feren d'una batzegada i en altres llocs ho fan de mica en mica.

Llegeixo:

«Como presidente del Comité de Distribución de Carbones, el señor Ventosa ha pronunciado un elocuente discurso».

Eloquent discurs!

No és pas eloqüència lo que ara com ara es necessita.

Preferim maniobres com la dels vaixells. Es a dir, menys política i més suquets, que deia aquell.

I aquell era l'home sensat i pràctic, suscriptor de *La Veu* i soci de «La Lliga»!

De solemnitat popular ben simpàtica pot calificar-se l'acte de inaugurar el monument an En Narcís Monturiol, a Figueres.

Barcelona hi estigué representada dignament per mitjà d'algunes personalitats.

Però això no és prou. La nostra ciutat deu haver d'enllestir aviat el Passeig Marítim per a que el projectat monument an En Monturiol sia inaugurat en ell pròximament.

Val la pena de que els barcelonins li facin també un homenatge pel seu compte.

Ens agrada el manifest de l'«Unió Catalana» contra En Cambó i demés lligaires que corren a salvar la monarquia espanyola deixant de recó les reivindicacions de Catalunya.

Havem disfrutat, llegint-lo; i els el recomano.

Ja és hora de que els veritables nacionalistes protestin del oportunisme regionalista.

Els del tot-o-res abandonen el vot en blanc per a agafar el mausser.

Foc.

Bastant animada resultà la Festa del Treball, celebrada a Montjuic per les esquerres Alegria (no sabem perquè).

Joventut (no's demostra en lloc).

Gana (això sí, molta).

Però don Alexandre Lerroux, que els va prometre que hi assistiria, no s'hi deixà veure el pèl.

Ja s'ho podien pensar, anant-hi en Vinaixa, que no hi aniria el quefe.

No hi caben tots dos a la muntanya de Montjuic.

Dilluns que vé tindrà lloc a la muntanya del Tibi la tradicional Romeria del Ram.

Al efecte, ja fa alguns dies que els romeus estan ensajant les cantúries místiques al hostatge de la «Defensa Social».

En Dalmases fa de director.

Bon director que no's cansa de dir a les ovelles:

—Som-hi, minyons!... I més nas an aquest *colorum!*...

Amb un ofici a tota orquesta han festejat al seu patró els forners agremiats.

Han tirat la casa per la finestra, gastant-se els quartos en misses i, al cap de avall, ja sabem qui ho pagarà tot això.

El consumidor de pa, que rebrà d'aquí pocs dies una altre menaça.

Primer ens enviaren En Barraquer.

Ara ens han enviat En Menacho.

Celebritats oculistes?

Es veu que a Madrid ens prenen per malalts de la vista.

Ja'n tenim, ja, de pa al ull; però no tant com se creuen.

S'apropa Corpus i, al apropar-se, com cada any, els regidors se barallen per veure si s'ha d'anar o no a la processó i qui té d'anar-hi en representació de l'Ajuntament.

I, en el fons, tots se'n moren de ganes.

Naturalment.

No hi van els gegants?... Perquè no poden anar-hi els regidors?

De si està bé o malament això de les sub-sistències pot donar-ne una prova el següent diàleg, recullit al mercat, no fa gaires dies.

—On va, senyora Pepa?

—A comprar una pesseta de carn de moltó.

—Ja portà el microscopi?

—Perquè?

—Ai, ai!... per a veure la carn.